

## POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie ze skargi J.J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki  
w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Rybniku w sprawie o sygn.  
IV Nsm 56/22

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Rybniku,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych  
w dniu 3 lutego 2026 r.,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Rybniku postanowieniem z 15  
stycznia 2026 r., sygn.. II Cz 263/25 p-II, o przekazanie sprawy innemu sądowi  
równorzędnemu,

**odmawia przekazania sprawy.**

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 15 stycznia 2026 r. Sąd Okręgowy w Rybniku na podstawie art. 44<sup>1</sup> k.p.c. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

W ocenie Sądu Okręgowego zachodzą podstawy do przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, albowiem między skarżącym, a sędziami orzekającymi w II Wydziale Cywilnym Odwoławczym Sądu Okręgowego w Rybniku pozostaje w

toku szereg spraw o zapłatę. Ponadto, skarżący zainicjował również liczne postępowania przeciwko innym sędziom Sądu Okręgowego. Tym samym wobec sędziów zachodzą okoliczności tego rodzaju, że mogłyby w powszechnym odbiorze społecznym wywołać uzasadnioną wątpliwość co do ich bezstronności. Dalej w uzasadnieniu wskazano na działania skarżącego dezorganizujące prowadzenie postępowań sądowych. Zwrócono też uwagę, że skarżący składa wnioski o zbadanie niezawisłości sędziów, a także wnioski o wyłączenie sędziego. W tej sytuacji dobro wymiaru sprawiedliwości, zdaniem Sądu Okręgowego, przemawia za uznaniem, że sprawę powinien rozpoznać inny sąd równorzędny, w którym nie pełni służby osoba wobec której skarżący wytoczył powództwo.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

1. Jak stanowi art. 44<sup>1</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. Stosownie do § 2, o przekazanie sprawy może wystąpić sąd właściwy.

2. Przepisy regulujące właściwość sądu mają istotne znaczenie z punktu widzenia właściwego ukształtowania prawa do sądu (art. 45 Konstytucji RP), a instytucja uregulowana w art. 44<sup>1</sup> k.p.c. stanowi wyjątek od kodeksowej zasady rozpoznawania sprawy przez sąd miejscowo właściwy. Artykuł 44<sup>1</sup> k.p.c. podlega zatem ścisłej interpretacji (postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2025 r., III CO 1338/25). Do przekazania sprawy do innego sądu może dojść jedynie w razie powstania okoliczności faktycznych odnoszących się do przedmiotowych lub podmiotowych cech konkretnej sprawy, świadczących jednoznacznie o tym, że rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy według przepisów k.p.c. byłoby niezgodne z interesem publicznym i sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości, albowiem godziłoby w społeczny odbiór sądu jako bezstronnego (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2020 r., V CO 1/20). O konieczności przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 44<sup>1</sup> k.p.c. nie przesądzają ewentualne przesłanki do wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy

w stosunku do części, nawet istotnej, sędziów sądu występującego, gdyż podstaw jego stosowania nie należy utożsamiać z podstawami wyłączenia sędziego (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 listopada 2020 r., V CO 213/20).

3. Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, iż przytoczone przez Sąd Okręgowy argumenty, a odnoszące się do wytaczanych powództw, składania wniosków o wyłączenie sędziów lub test „niezawisłości i bezstronności”, nie pozwalają na przyjęcie, że dobro wymiaru sprawiedliwości, a w szczególności wzgląd na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego, wymaga rozpoznania tej sprawy przez inny sąd równorzędny. Takich też w istocie Sąd Okręgowy nie przytacza. Okoliczności stanowiące przesłankę dobra wymiaru sprawiedliwości muszą być realne i stwarzać rzeczywiste zagrożenie dla prawidłowości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Dodać też należy, że przesłanki zastosowania art. 44<sup>1</sup> § 1 k.p.c. nie mogą się pokrywać z przesłankami stosowania innych instrumentów ustawowych stworzonych w celu zabezpieczenia standardu rozpoznania sprawy przez bezstronny sąd, a zatem nie mogą być tożsame z przesłankami wyłączenia sędziego lub pewnej większej grupy sędziów jakiegoś sądu od rozpoznania sprawy. Jeżeli zatem zastosowanie art. 48 lub 49 k.p.c. może być wystarczające do zabezpieczenia prawa strony do rozpoznania jej sprawy przez bezstronny sąd, to nie ma konieczności modyfikowania określonej na podstawie ustawy właściwości sądu w tej sprawie przy wykorzystaniu art. 44<sup>1</sup> § 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2025 r., III CO 653/25).

4. Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu.

[P.Sz.]

[r.g.]

